

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

---

**Zalaegerszegi Szakképzési Centrum Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma
8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4.**

**Helyi tantárgy programterv
kommunikáció és magyar nyelv tantárgyból
a szakképző évfolyamok
9-11. évfolyama számára**

Érvényes: 2020. szeptember 1-től

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

---

A helyi programterv alapját jelentő kerettanterv:

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI-rendelet 9. sz. mellékletében kiadott magyar nyelv és irodalom tantárgyi kerettanterv alapján készült helyi tanterv továbbá a 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról.

A tantárgy helyi tantervét kidolgozta: Mikoláné Ács Beatrix, Burucs Tamás, Csiza Tünde, Farkasné Király Edit

A tantárgy programtervét véleményezte, a nevelőtestület számára elfogadásra javasolta: Csótár András

KOMMUNIKÁCIÓ – MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM (KOMA)

Az olvasási, a szövegértési és a kommunikációs készségek, képességek fejlesztése döntő szerepet játszik a társadalmi beilleszkedésben és sikerességben, ezért kitüntetett szerepet játszik a szakképző iskola közismereti programjában. A társadalmilag elfogadott kommunikációs formák, viselkedésminták megismerése és használati módjuk elsajátítása nagyrészt e tantárgy keretei között zajlik. A tantárgy tanításának alapvető célja a biztos alapkészségek kialakítása: a magabiztos írás, a helyesírás, az olvasás és a kommunikáció. A program ugyanakkor lehetőséget teremt arra is, hogy a tanulók művészeti, irodalmi tájékozottságot szerezzenek, ízlésük, véleményük formálódjon, képesek legyenek köznapi, közéleti és művészeti témákról is beszélgetni.

Ez a tantervi program elsősorban nem ismereteket kínál, hanem a szemléletet alakítja, azt mutatja meg, hogyan érdemes tanulni, hogy lehet továbblépni, fogódzókhoz jutni. Olyan tudást és képességeket fejleszt, amelyek a mai világban elengedhetetlenek. Segít megérteni, hogy tanulni és gondolkodni kell. Hogy a rossz válasz jobb, mintha eleve elutasítjuk a gondolkodást. A program komoly partnernek tekinti, gondolkodásra és tevékenységekre hívja a tanulókat fejlődésük, boldogulásuk érdekében.

A kerettanterv fontos eleme, hogy kapcsolatot teremt a tudományos eredmények és az iskolai tanulás, a tudomány és a hétköznapok között. Megmutatja a már sok kudarcot tapasztalt diákoknak, hogy az órai témákkal való foglalkozás örömforrás is lehet, az óra élményeket is adhat. Mindeközben remélhetően kiegészíthetjük és továbbbővíthetjük a diákok általános iskolából hozott hiányos tudását, és fejleszthetjük képességeiket. A program szokatlansága ellenére is tartalmaz olyan elemeket, amelyeket az érettségire való felkészülés során is hasznosíthatnak azok, akik tovább akarnak tanulni.

A magyar nyelv és irodalom tantárgyat a többi közismereti tantárggyal egységben kell tanítani. A tantervi tematika igazodik az osztályfőnöki órákon kijelölt átfogó témákhoz.

Minden évfolyamon négy csomópontja van a tananyagoknak: *a) kommunikáció, b) nyelvtan, c) szövegértés/szövegalkotás, d) művészeti, irodalmi nevelés és médiaismeret.* Törekedni kell arra, hogy a beszéd mellett minden órán sor kerüljön írásra, olvasásra, a helyesírás gyakorlására, irodalmi művekkel, képekkel való találkozásra. Ezek arányát és mélységét azonban az érintettségnek, az érdeklődésnek kell meghatározni.

A *kommunikációs csomópont* a domináns, hiszen az eredményes kommunikáció technikáinak elsajátítása a társadalmi sikeresség egyik kulcsa. A többi csomópont ehhez kapcsolódik. Ezt a területet mindig kiemelten kell kezelni. Olyan helyzeteket célszerű teremteni, amelyekben konkrét szituációkat kell megoldaniuk a diákoknak; az elméletnél sokkal fontosabb a gyakorlat. Az egyéni kommunikációtól a társadalmi kommunikációig számos területet érint a kerettanterv. Az egyes kommunikációs témákhoz sokféle út vezethet: az életből vett szituációs játék, médiához köthető feladat vagy valamilyen irodalmi mű, esetleg szövegtani feladat egyaránt lehet kiindulópont, a lényeg az, hogy sikerüljön felkelteni az osztály érdeklődését. Meg kell érinteni a diákokat, fogékonyá kell őket tenni a téma iránt, felkelteni az érdeklődésüket, megmutatni, hogy ezek a tananyagok nem fölösleges tudást

Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

hordoznak, hanem a mindennapok részei, s így megismerésükkel, a velük való foglalkozással életminőségüket, sikerességüket tudják javítani.

Nyelvtani csomópont: a szűken vett nyelvtani rész nem haladja meg lényegesen az általános iskolában tanultakat, azt ismétli, illetve mélyíti el. Szemlélete azonban tágabb, arra helyezi a hangsúlyt, hogy a nyelvtan/nyelvészet a grammatikai szabályok alkalmazásánál sokkal szélesebb körben is értelmezhető. Ebben a csomópontban szerepelhetnek a külön meg nem jelölt, a tanár által az osztály, esetleg az egyes tanulók fejlesztési igényei szerint megválasztott rövid és szisztematikus helyesírási feladatok is.

A szövegértés/szövegalkotás csomópontban kapott helyet az olvasás- és íráskészség fejlesztése. Minél több alkalmat kell találni arra, hogy a diákok némán és hangosan is olvassanak, mivel sok esetben éppen olvasási nehézségeik miatt küzdenek alapvető szövegértési gondokkal. Az írásos feladatok is fontosak, füzetbe és feladatlapokra is írhatnak a tanulók. Az írásbeli munkát mindig ellenőrizze és javítsa a tanár, lehetőség szerint óra közben. A tanulók kapjanak lehetőséget arra, hogy bármilyen más órán felmerülő szövegértési problémájukat felvethessék ezeken az órákon.

Az irodalom/művészet csomópont: az ajánlott szövegválogatás nem törekszik semmilyen kánon követésére vagy irodalomtörténeti áttekintésre, jóllehet számos szöveg szerepel a magyar és világirodalom különböző korszakaiból. Kortárs szerzők is szép számmal találhatóak az anyagban, hogy a mai szövegeknek is legyen esélyük arra, hogy megszólítsák a diákokat, illetve, hogy a tanulók kortárs alkotásokkal is találkozzanak. Ezekben az esetekben se hagyományos műelemzés folyjon, hanem kerüljön sor a személyes érzések, az érintettség, a szövegek által kiváltott reakciók megbeszélésére.

Nem irodalomtörténetet, szerzőket, nagy műveket kell tanítani, hanem egy-egy mű adott témához kapcsolásával azt kell megmutatni, hogy az irodalmi szöveg is lehet érdekes, izgalmas, kapcsolódhat a diákok életéhez. Minél élményszerűbb a találkozás, annál nagyobb az esély az olvasással kapcsolatos pozitív attitűd kialakítására. Bár nincs irodalomtörténet, a különböző korokból vett (főleg magyar) irodalmi művek arra is jók, hogy felismerjék a diákok, hogy ezek a szövegek egy (a magyar) hagyomány és a magyar kultúra részei. A modern szerzők, a modern kultúra, sőt a tömegkultúra is segíthet eljutni a klasszikus értékekhez, hiszen a populáris kultúra általában a klasszikus kultúra alapvető struktúráit másolja, annak eszköztárát veszi át, tematikája pedig sokszor motiválóbb és érdekesebb lehet a diákok számára.

A magyartanítás hagyományos tartalmaival és felépítésével kapcsolatban a szakképző iskolai tanulók többsége negatív élményeket szerzett. A művészeti nevelés alapvető célja az, hogy a műalkotásokkal való találkozás során pozitív érzések ériék a diákokat. Örömet találó, gondolkodni akaró emberek nevelése a cél.

A kerettanterv épít a diákok életében is egyre nagyobb szerepet betöltő digitális és vizuális kultúrára (fotó, film, digitális tartalmak stb.), illetve a média pozitív és negatív jelenségeinek értelmezésére is. A fiatalok sokszor könnyebben jutnak el a virtuális világ és vizualitás felől a szövegekhez, mint fordítva. A most szakképző iskolába kerülő fiatalok már a digitális világba születtek bele, teljes természetességgel használják a digitális eszközöket, szabadidejükben a világhálón élnek, sokkal nehezebben illeszkednek be szűk, valóságos környezetükbe. A kerettantervnek és a hozzá kapcsolódó közismereti programnak ezt figyelembe kell vennie. Ugyanakkor a média működésének, illetve a manipuláció hatásmechanizmusainak megértése is nagyon fontos cél.

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

A kommunikáció – magyar nyelv és irodalom (KOMA) tantárgynak az alapvető kulcskompetenciák közül többnek a fejlesztésében is jelentős helye van: a kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi) fejlesztésében elsőrendűen, ezen kívül a tanulási képességek fejlesztésében, a személyes és társas kapcsolati kompetenciák erősítésében, sőt a digitális kompetenciák fejlesztésében is. Az általános iskolát végzett tanulók jó része az alapvető kompetenciák hiányával érkezik a szakképző iskolába, tehát egy alapos mérés után fokozatos, egyénre szabott fejlesztésben kell részesülniük. Az általános iskolából hozott hiányok csökkentése mellett tovább kell fejleszteni kommunikációs és szövegértési/szövegalkotási képességeiket. A Nat-ban is megfogalmazott nevelési célok tekintetében elsőrendű szerepe van a műveltségterületnek abban, hogy a tanulók önismerete, erkölcsi magatartása, felelősségvállalása, jövője, szakmai pályája iránti elkötelezettsége megfelelően alakuljon. Ezt a fejlesztést a 9. évfolyamon tervszerűen kell elkezdeni, hogy mire a tanulók elhagyják a szakképző iskolát, és munkába állnak, felelősségteljes állampolgárokká, a társadalom hasznos tagjaivá váljanak.

A képzésre a kerettanterv szerint rendelkezésre bocsátott óraszámok és a helyi programterv szerint szabadsáv terhére rendelkezésre bocsátott óraszámok a szakképző évfolyamokon:

Évfolyam	Óraszámok		Évi összóraszám
	Kerettanterv	Helyi programterv által adott többlet	
9.	2 óra		72 óra
10.	1 óra	+ 1 óra	72 óra
11.		+ 2 óra	64 óra
A képzés alatti összóraszám			208 óra

Értékelésünk általános elvei

Évközi értékelés, számonkérési formák:

Alapelvünk, hogy a tanuló tanulmányi előmenetelét, készségi szintjét folyamatosan értékeljük. Havonta minimum egy jegyet, félévente minimum 4-5 jegyet adunk a tanulóknak, melyek a következők szerint kerülnek megállapításra és beszámításra:

A jegyek súlyát a Kréta-rendszer különböző színekkel jelöli, különböző súllyal számítja, és ez alapján számolja a tanuló tanulmányi átlagát.

- Szóbeli felelet értékelése (törekszünk egy feleletet hallgatni diákjainktól félévente)
- Írásbeli munkák értékelése:
Témazáró dolgozat 200%-os súllyal, dolgozat 100%-os súllyal, röpdolgozat 50%-os súllyal; az elégséges szint 40%-tól adható. A magasabb érdemjegyek százalékhatarai:

85-100% 5 jeles

70-84% 4 jó

55-69% 3 közepes

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

40-54% 2 elégséges

0-39% 1 elégtelen

Nagydolgozat – szövegalkotás (piros jegy, irodalom + magyar nyelv is)

Szövegértés gyakorlati jegy 100%-os súllyal

- Kisjegyek, órai füzetre adott jegyek, memoriterre adott jegyek a szaktanár döntése alapján adhatók

Félévi és év végi jegyek megállapítása:

A Kréta-rendszer alapján a szaktanár a félévben / év során szerzett érdemjegyeket átlagolja, majd az alábbiak szerint jár el:

0,5 tized alatt a rosszabb jegyet, 0,7 fölött a jobbat kapja a tanuló. 0,5 és 0,7 között a tanár maga dönti el, hogy melyik jegyet adja. Ebben tanári szabadságot biztosítunk.

A javítóvizsgán ugyanezek a feltételek érvényesek.

9. évfolyam

A 9. évfolyamon heti két óra áll rendelkezésre. A kerettanterv az éves óraszám 90%-át fedi le, azaz 64 órát határoz meg. **Ezt egészíti ki a helyi programterv még 8 órával, amelyek a 9. évfolyamon meghatározott 8 témakör óramennyiségét 1-1 órával növelik.**

A kerettantervet megvalósító KOMA program ezen az évfolyamon három, az osztály számára megvalósítandó projektfeladatot is ajánl: az első három hónapban (trimeszterben) egy virtuális osztálykönyvet hoznak létre a diákok, amely alkalmas az osztály megismerésére, a közös munka, közös feladatvégzés kereteinek megtalálására. A második harmadban osztályújságot készítenek, ennek megvalósításához már magasabb szintű együttműködésre van szükség. A harmadik harmadban egy történetet írnak közösen (ehhez készíthetnek fotókat, rövidfilmeket is).

A 9. évfolyam legfontosabb céljai:

- a szóbeli és írásbeli kommunikáció fejlesztése, hátránykompenzálás;
- a teljes mondatokban való fogalmazás igényének felkeltése;
- ismerjék fel és alkalmazzák a helyesírási alapelveket;
- saját vélemény megfogalmazása szóban és írásban;
- a köznyelvi és az irodalmi szöveg különbségeinek felismerése;
- ismerjenek fel néhány jelentéstani elemet a művészi nyelvben;
- ismerjenek fel néhány alakzatot és szóképet;
- legyenek képesek rokon értelmű szavakkal változatosabbá tenni mondanivalójukat;
- legyenek képesek szóban és írásban logikusan elmesélni egy történetet;
- ismerjék néhány egynyelvű szótár használatát;

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

- legyenek képesek néma olvasással szövegek megértésére és az olvasottak felidézésére;
- legyenek képesek történetet írni előre meghatározott szempontok segítségével;
- tudjanak vázlatot készíteni megadott szempontok alapján;
- legyenek képesek stílusváltásra hivatalos helyzetben;
- ismerjék fel a manipuláció eszközeit a különböző médiumokban és műfajokban;
- szerezzenek gyakorlatot a vizuális, a hangzó és a komplex információk megértésében;
- ismerjék meg az online kommunikáció módjait, írott és íratlan szabályait.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Személyes kommunikáció – Tömegkommunikáció	Órakeret: 8 óra +1 óra
Előzetes tudás	Az általános iskolából hozott, igen változatos szintű kommunikációs ismeretek. A kommunikáció elemeinek ismerete. Alkalmazkodás a kommunikációs helyzetnek megfelelő normákhoz. Hajlandóság az együttműködésre.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A szóbeli kommunikáció személyes sikerének fokozása a kommunikáció verbális és egyéb összetevőinek tudatosításával. Az üzenet kódolásának és dekódolásának gyakorlása. Az udvarias, köznyelvi normának megfelelő kommunikáció igényének felébresztése és gyakorlása. A személyközi és a társadalmi, valamint a tömegkommunikáció fogalmának megismerése, ezek megkülönböztetése. A tömegkommunikáció csatornáinak és eszközeinek ismerete, a manipuláció felismerése. Az online kommunikáció módjainak, írott és íratlan szabályainak megismerése; az egyén felelősségének tudatosítása az internetes kommunikációban.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<p>Önismeret, énkép, énkép-kommunikáció, én és a csoport. A kommunikáció alapmodellje, összetevőinek azonosítása, értelmezése.</p> <p>A nonverbális kommunikáció elemei, sajátosságai, működési mechanizmusai (pl. <i>testbeszéd, térközszabályozás, arcjáték</i>).</p> <p>A közös nyelv és a nonverbális kommunikáció szerepe a megértésben; a verbális és a nonverbális kommunikáció összhangja; dekódolás.</p> <p>A verbális kommunikáció jelentősége és lehetséges formái. A kommunikáció sikere, a kulturális és a nyelvi szabályok szerepe a megértésben.</p> <p>Etikett a kommunikációban. Kommunikáció az interneten. Netikett a Facebookon, e-mailben és online csevegés közben.</p> <p>Előzetes elvárások a kommunikációban, a megértés csapdái, emberi játszmák.</p> <p>A kommunikáció szintjei. A társadalmi kommunikáció fogalma. A társadalmi kommunikáció csatornái. Centrum és periféria. A társadalmi kommunikáció egyéb területei: hivatalos szövegek (pl. <i>menetrend, betegtájékoztató, banki dokumentumok, álláshirdetések értelmezése</i>).</p> <p>Tömegkommunikáció és műfajai. A manipuláció fogalma és hatásmechanizmusai.</p>		

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

Kommunikációs gyakorlatok és játékok. Az értő figyelem felkeltése, fenntartása beszélőként; hallgatóként pedig gyakorlása.

**Kulcsfogalmak/
fogalmak**

Énkép, kommunikáció, testbeszéd, mimika, gesztusnyelv, arcjáték, térközsabályozás, kódolás, dekódolás, üzenet, rétegyelv, kommunikációs zavar, tömegkommunikáció, hír, vélemény, manipuláció, sajtó, netikett.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Vizuális és verbális kommunikáció kapcsolata; Hivatalos kommunikáció	Órakeret: 8 óra +1 óra
Előzetes tudás	Ismeretek a kommunikáció verbális és nonverbális elemeinek működéséről, a tömegkommunikációról és a manipulációról. Ismeretek a vizuális kommunikációról, gyakorlat a képi nyelv elemzésében.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A kommunikáció kulturális meghatározottságának tudatosítása. A reklámyelv megfigyelése és megértése különböző reklámhordozók esetében, a manipuláció felismerése. Filmnyelvi kommunikációs eszközök felismerése, megismerése és alkalmazása. A vizuális, a hangzó és a komplex információk megértésének továbbfejlesztése. A színek jelentéshordozó szerepéről való tudás elmélyítése. Ismerkedés a zenei nyelvvel, a nyelv zenéjének tanulmányozása. A hivatalos és a társalgási stílus megkülönböztetése sajtó gyakorlatban. Hivatalos kommunikáció műfajainak, szövegtípusainak, szabályrendszerének megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
A kommunikáció kulturális meghatározottsága, kulturális antropológiai szempontok; a divat, az öltözködés jelentéshordozó szerepe. Reklám, plakát, graffiti: a meggyőzés vizuális eszközei, meggyőzés, manipuláció. Reklám: rádióreklám, internetes reklám. A meggyőzés hangzó és komplex eszközei, meggyőzés, manipuláció. A képi nyelvben és a verbalításban rejlő meggyőzési lehetőségek, ezek kipróbálása. Megértés szöveggel és szöveg nélkül, a kontextus és a hagyomány szerepe, kulturális útjelzők. Hangzó szövegek és képi információk megértése. A filmnyelv mint kommunikációs forma. A vizuális és a verbális kommunikáció kapcsolata. A vizuális kommunikáció eszközei, a képek jelentése és olvashatósága. A színek jelentése, színszimbolika a köznapokban és a művészetekben. Zene és kommunikáció, zenei nyelv, a nyelv zenéje. A zenei nyelv egyetemessége. Részvétel a hivatalos kommunikációban, a hivatalos kommunikáció aktuális műfajai: felelés, beszámoló, vizsga stb. Pályázatok. Állásinterjú. A hivatalos dialógus mint műfaj. Gyakorlatok, szerepjáték.		

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Vizualitás, képi nyelv, filmnyelv, nemzeti kultúra, szubkultúra, célközönség, színszimbolika, dialógus, zenei nyelv, a nyelv zenéje, intonáció, beszédtempó, hivatalos kommunikáció.
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A nyelv és a nyelvtan rendszere	Órakeret: 8 óra +1 óra
Előzetes tudás	A nyelvi jelekről és a nyelvi jelrendszerről az általános iskolában tanultak. A helyes beszéd és a helyesírás egyéni szintje. A legalapvetőbb nyelvtani ismeretek, a nyelvi elemek felismerése. Egyéni fejlesztési szükségletek felismerése, a helyes beszéd és a helyes írás iránt kialakuló motiváció.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A nyelvi jelekről és a nyelvi jelrendszerről tanultak felfrissítése, kiegészítése. A helyes beszéd és a jó helyesírás igényének felkeltése, megerősítése. A nyelvtani ismeretek hasznosságáról való meggyőződés kialakítása, megerősítése. Az általános iskolában tanult leíró nyelvtani ismeretek felfrissítése, az alapvető hiányosságok pótlása feladatok megoldása során. A szóelemek és a szófajok, valamint a szintagmák felismerésének fejlesztése, szókincsbővítés. A teljes mondatokban való fogalmazás igényének felkeltése. A helyesírás fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<p>A nyelv fogalma, nyelv és beszéd. A beszéd jellemzői – az egyénre jellemző beszédmód. A jel, a jelzés, a jelrendszer fogalmának megismerése, illetve ismétlése. A nyelv mint jelrendszer, a nyelvi jelek típusai. A nyelv szintjei, a leíró nyelvtan egységei (hangtan, morfématan, szótan, mondattan, szövegten). Hang, fonéma, betű. A hangok jelölése írásban, a betű. Hangtörvények. A hangtörvényekből fakadó helyesírási szabályok felelevenítése, helyesírási feladatok egyéni szükségletek szerint. A hangok szerepe a beszédben. A hangok keletkezése, tiszta ejtés. A szófajok beszédbeli és mondatbéli szerepe. A szófajok felismerése, szavak csoportosítása. Morfémák, szóelemek, szóalakok. A toldalékok szerepe a szó- és a mondatalkotásban. Szóalkotó játékok. Szintagmák keresése és jelölése. A szókincs fejlesztése a határozós és a jelzős szintagmákhoz kapcsolódva. A tulajdonnevek és az igekötős igék helyesírása. Általános helyesírási gyakorló feladatok az egyéni problémák feltárására és egyéni fejlesztésre. A helyesírás önálló fejlesztésének módjai, az önellenőrzés eszközei.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nyelv, beszéd, beszédmód, jelrendszer, jeltípus, hang, betű, hasonulás, összeolvadás, morféma, szóelem, szóalak, toldalék, szintagma.	

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Mondat – szöveg – jelentés	Órakeret 8 óra +1 óra
Előzetes tudás	Az előző félévben tanult nyelvtani ismeretek.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A mondatnyi és a szövegtani ismeretek felidézése és bővítése gyakorlati feladatok során. A központosítás mint helyesírási probléma gyakorlása. Az értő néma és hangos olvasás fejlesztése kreatív feladatokkal. A jelentéstani ismeretek fejlesztése, szerepük felismerése a művészi nyelvben és a hétköznapi kommunikációban. Szövegelrendezés. A szókincs bővítése, a fogalmazási készség fejlesztése. Ismerkedés az egynyelvű szótárak használatával.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<p>A mondat fogalma, a mondat szerkesztettsége és modalitása. A modalitás szerepe a közlő szándékának kifejezésében. Írásjelek.</p> <p>Az egyszerű és az összetett mondat felismerése, csoportosítása gyakorlati feladatok során. Az összetett mondat típusainak megkülönböztetése, összetett mondatok alkotása szerkezeti modellek alapján.</p> <p>A szöveg és a szövegkohézió. Szövegértési feladatok. A szövegelemzés lehetséges módszerei.</p> <p>A szövegkohézió nyelvi elemei, a lineáris kohézió (pl. névmások, toldalékok vizsgálata a szófajokról és a morféimákról tanultak felidézésével).</p> <p>A szövegkohézió jelentésbeli elemei, globális kohézió (pl. a cím, a téma, a tétel- és kulcsmondatok, kulcsszavak; a bekezdések logikai viszonyának vizsgálata köznapi, irodalmi és sajtó szövegekben).</p> <p>Szövegfonetikai eszközök. Hangos olvasás, interpretálás, előadó-művészet. A fonetikai eszközökkel való tudatos bánásmód gyakorlása.</p> <p>A hangalak és a jelentés viszonya. Azonos alakú, egyjelentésű, többjelentésű, rokon értelmű, hangutánzó és hangfestő szavak felismerése, gyűjtése, csoportosítása.</p> <p>A rokon értelmű szavak szerepe a szóbeli és az írásbeli kommunikáció változatosságában, pontosságában és választékosságában. Szókincsbővítő feladatok.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Egyszerű és összetett mondat; kijelentő, felszólító, felkiáltó, óhajtó és kérdő mondat; kohézió, bekezdés, kulcsszó, kulcsmondat, fonetika, hangalak, jelentés, azonos alakú, egyjelentésű, többjelentésű, rokon értelmű, hangutánzó és hangfestő szó, alakzat, ismétlés, fokozás, túlzás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegértés, szövegalkotás I. A szövegek szerkezete	Órakeret 8 óra +1 óra
Előzetes tudás	Különböző szövegek folyamatos olvasása. Az olvasottak lényegének felismerése. Kérdések megfogalmazása az olvasott szöveggel kapcsolatban. Törekvés a gondolatok célhoz illeszkedő kifejezésére, írásban.	

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Különböző megjelenésű és műfajú szövegek átfogó megértése, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezése, a szövegből információk visszakeresése. A szöveg tartalmának összefoglalása, jegyzet és vázlat önálló készítése. Az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatban saját vélemény megfogalmazása szóban és írásban. Szövegalkotás során a különböző mondatfajták használata. A helyesírás alapvető szabályainak ismerete. Szótárak (papíralapú és internetes) gyakorlott használata, saját szókincs fokozatos bővítése. A szövegek tagolása, főbb szerkezeti elemeinek ismerete. A forrásellenőrzés szempontjainak megismerése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
A szöveg jellemzői, tartalmi és formai elemei. Különböző szövegek – különböző szándékok: szerzők, szövegalkotási célok, hogyan változik egy-egy szöveg a szándéktól függően. Különböző célok – különböző szövegműfajok (típusok, jellemzők) – olvasástechnika, olvasás és szövegértés, hangos és néma olvasás utáni értés. Szövegek tagolása, szerkezeti elemek, kapcsoló elemek. Az írásbeli és a szóbeli szövegalkotás eltérései, az eltérések okai, típusai. Szókincs bővítése, szótárak, kézikönyvek használata. Internetes szótárak, helyesírás-ellenőrző programok, szótárprogramok használata, internetes keresés, források ellenőrzésének kérdései. Rövid szóbeli szövegek leírása – írott szöveggé alakítása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, szövegalkotási szándék és cél, szövegrész, kapcsolóelem, szótár, szó szerinti jelentés, üzenet.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegértés, szövegalkotás II. A történetalakítás eszközei	Órakeret 8 óra +1 óra
Előzetes tudás	Az olvasott szövegről saját vélemény megfogalmazása szóban és írásban. Különböző megjelenésű és műfajú szövegek megértése. Információk keresése a szövegben. A szöveg tartalmának összefoglalása, önálló jegyzet és vázlat készítése.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Történet létrehozása előre meghatározott szempontok alapján, a történet részeinek, felépítésének meghatározása. A történetek variálhatóságának megtapasztalása, kipróbálása. Meghatározott szempontok szerint kiselőadások, referátumok önálló elkészítése. Különböző beszédműfajok meghatározása és megkülönböztetése. Különböző beszéd/szövegműfajok jellemzőinek ismerete.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
A történet fogalma, funkciója. Történetalakítás: a történet alapegységei, történetépítés. A történet variálhatósága, különböző műfajok. Saját történet létrehozása, szereplők, történetelemek kiválasztása, cselekménybonyolítás.		

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

A szöveg makroszerkezetének három egysége: bevezetés, tárgyalás, befejezés.
Beszédműfajok/szövegműfajok. Elbeszélés, élménybeszámoló, felszólalás, hozzászólás, érvelés.

Köznyelv, irodalmi nyelv, nyelvi norma, szleng, rétegnyelvek, csoportnyelvek.

A kiselőadás, a referátum és a vázlat készítésének szabályai.

Forrásmegjelölés, forrásellenőrzés.

**Kulcsfogalmak/
fogalmak**

Történet, bevezetés, tárgyalás, befejezés, bekezdés, elbeszélés, élménybeszámoló, érvelés, rétegnyelv, nyelvi norma, referátum, kiselőadás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalom – művészetek – média I. Művészeti ágak, műnemek, műfajok	Órakeret 8 óra +1 óra
Előzetes tudás	A rímes, ritmikus szöveg megkülönböztetése a prózától. Ismeretek Petőfi Sándor, Arany János, Gárdonyi Géza tanult műveiről, irodalmi alkotásokról való egyszerű saját szöveg alkotásának képessége.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A köznyelvi és irodalmi szöveg különbségeinek felismerése. Műnemek és műfajok felismerése. A magas- és tömegkultúra különbségeinek felismerése. Az ízlés fogalmának megértése, a modern kommunikáció műfajainak megismerése. A művészeti ágak megkülönböztetése. A manipuláció működési mechanizmusának belátása, a fikció fogalmának megértése, az alternatív valóságok szerepének belátása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<p><i>Irodalom:</i> Az irodalmi és a köznyelvi szövegek eltérései, az irodalom mint nyelvhasználat: az irodalmi szöveg felhívó jellege. Az irodalom mágikus jellege. Az irodalom szerepváltozása, virtuális valóságok. Műnemek: epika, dráma, líra. Az egyes műnemek legjellemzőbb műfajai. Napló és blog mint irodalmi műfajok, illetve az internet műfajai. Levél, e-mail, sms, blog (eltérő nyelvezet, eltérő etikett). A Nyugat c. folyóirat. Internetes irodalmi lapok (Pl. <i>Litera, Irodalmi Jelen, Spanyolnátha</i>). Kortárs szerzők versei, szövegei. Groteszk, egyperces novellák. (Javasolt szerzők /művek, műrészletek/: <i>Madách Imre, Arany János, Móricz Zsigmond, Mikszáth Kálmán, Krúdy Gyula, Ady Endre, József Attila, Karinthy Frigyes, Weöres Sándor, Ottlik Géza, Örkény István, Parti Nagy Lajos, Karafiáth Orsolya, Varró Dániel, Jónás Tamás, Szabó T. Anna.</i>)</p> <p><i>Művészet/Média:</i> A művészet fogalma, művészeti ágak. Ismerkedés a következő fogalmakkal: magaskultúra, tömegkultúra, kommersz, ízlés.</p>		

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

Az írott sajtó műfajai. Fikció, manipuláció, hazugság, átverés, demagógia stb. Facebook, világháló, játékok, alternatív valóságok.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Irodalmi szöveg, köznyelvi szöveg, műnem, műfaj, magaskultúra, tömegkultúra, fikció, manipuláció, virtualitás, alternatív valóság, groteszk, ízlés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalom – művészetek – média II. Az irodalom és a vizuális kultúra formanyelve és eszközei	Órakeret 8 óra +1 óra
Előzetes tudás	Az irodalmi és a köznyelvi szövegek közötti különbségek felismerése. Önálló szóbeli és írásbeli megnyilatkozások irodalmi művekről. Az alapvető műnemek és műfajok jellemzőinek ismerete. A népköltészet, műköltészet, mese, elbeszélés fogalmak ismerete.	
A komplex műveltség- területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Az irodalom kezdeteivel kapcsolatos alapvető ismeretek elsajátítása. A leggyakoribb alakzatok és szóképek felismerése. Néhány epikai műfaj, valamint az elbeszéléssel kapcsolatos fogalmak ismerete és alkalmazása. Művészfilmek és kommersz filmek közötti különbség felismerése. Filmes adaptációk (képregény, regény, remake) jellemzőinek megállapítása. Ismerkedés az irodalom határterületeivel.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<i>Irodalom:</i> Oralitás – az irodalom kezdetei, népmesék, monda, legenda. Műköltészet: eposzok, fabulák, anekdota, aforizma. Legfontosabb alakzatok és szóképek (pl. <i>versszak, rím, alliteráció, ismétlés, felsorolás, fokozás, ellentét, metafora, megszemélyesítés, szimbólum</i>). Dalszövegek, kortárs költészet (pl. <i>rap-szövegek, Lovasi András, Kiss Tibor, Parti Nagy Lajos, Kukorelly Endre, Marno János</i>). Novella, regény (pl. <i>Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, F. Kafka, B. Hrabal</i>). Az elbeszélő szerepe és típusai. Cselekménybonyolítás, jellemábrázolás. Korrajz, társadalmi kontextus, szubkultúrák megjelenése a szövegben. Hagyomány, kánon, történetiség. Színhely, időkezelés, beszédmód, valóság és fikció. <i>Művészet/Média:</i> Graffiti az őskorban és az ókorban (pl. <i>barlangrajzok, pompeji falfeliratok, egyiptomi sírok</i>). Graffiti ma: művészet vagy kulturális környezetszennyezés. A képregény mint műfaj, híres képregények. Képregények filmes adaptációi (pl. <i>Superman, Batman, Pókember, Sin City, Amerika kapitány, Asterix</i> stb.). A képregény mint művészet (pl. <i>R. Lichtenstein</i>). Művészfilm, kommerszfilmek, reklámfilmek, plakátok. Filmes gegek, átverés, képi humor, rajzfilm, némafilm (pl. <i>Chaplin, Stan és Pan, Buster Keaton</i>).		

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

Film és irodalom kapcsolata – adaptáció vagy új műalkotás, remake-ek.

**Kulcsfogalmak/
fogalmak**

Népköltészet, műköltészet, alakzat, szókép, epika, novella, regény, cselekmény, korrajz, hagyomány, szubkultúra, graffiti, képregény, művészfilm, közönségfilm, adaptáció.

**A fejlesztés várt
eredményei a 9.
évfolyam végén**

Az egyes tanulók önmagukhoz viszonyítva a korábbinál tudatosabban és sikeresebben kommunikálnak. Ismerik a kommunikáció összetevőit, tudnak olvasni a nonverbális jelekből. Igyekeznek alkalmazkodni a helyzetnek megfelelő kommunikációs normákhoz.

A tanulók ismerik a kommunikáció fajtáit, meg tudják különböztetni a hírt és a véleményt. Online kommunikációjuk tudatos, ismerik az internetes kommunikáció veszélyeit és illemtanát.

A tanulók a pedagógus segítségével felismerik egyéni fejlesztési szükségleteiket, kialakul a helyes beszéd és a helyes írás iránti motiváció, fejlődik az önellenőrzés, az önálló tanulás képessége. A tanulók rendelkeznek a legalapvetőbb nyelvtani ismeretekkel, felismerik a nyelvi elemeket.

A tanulók kissé biztosabb leíró nyelvtani ismeretekkel rendelkeznek, ezeket képesek gyakorlati feladatok során alkalmazni. Törekcsenek arra, hogy szóban és írásban is teljes mondatokban fogalmazzanak, és törekcsenek arra, hogy kevés helyesírási hibát ejtsenek.

A tanulók hangosan és némán is értőn olvasnak. Az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatban saját véleményt fogalmaznak meg szóban és írásban. Képesek a szövegben információkat keresni. Képesek különböző típusú szövegek tartalmának összefoglalására, jegyzet és vázlat önálló készítésére. Önállóan használják a hagyományos és az internetes szótárakat. Ismerik a forráskritika alapvető szempontjait. Ismerik a netikett alapvető szabályait és ezek alkalmazását. Képesek az irodalmi és köznyelvi szövegek közötti különbségek felismerésére. Képesek önálló szóbeli és írásbeli megnyilatkozásokra irodalmi művekről.

A tanulók ismeretei bővülnek a képi, hangzó és a komplex eszközöket használó kommunikáció, különösen a reklámok és a filmek terén. Felismerik a durva manipulációt. Képesé válnak néhány filmnyelvi eszköz felismerésére és alkalmazására.

A tanulók felismerik az egyszerű szövegek témáját, kulcsszavait, meg tudják határozni a bekezdések témáját és ezek kapcsolatát. Fejlődik írásjel-használatuk és olvasási készségük.

A tanulók gyakorlatot szereznek a vizuális, a hangzó és a komplex információk megértésében. Elmélyül a színek jelentéséről szerzett tudásuk. Képesek stílusváltásra hivatalos helyzetben.

Felismernek néhány jelentéstani elemet a művészi nyelvben, és képesek rokon értelmű szavakkal változatosabbá tenni mondanivalójukat. Képesek szóban és írásban logikusan elmesélni egy történetet. Tudnak legalább egy nyelvi szótárt használni.

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

	Képesek néma olvasással szövegek megértésére és felidézésére. Képesek történet írására előre meghatározott szempontrendszer segítségével. Tudnak vázlatot készíteni megadott szempontrendszer alapján. Felismerik a helyesírási alapelveket, és helyesen alkalmazzák őket. Képesek néhány alakzat és szókép felismerésére. Ismernek néhány epikai műfajt, ismerik és alkalmazzák az elbeszéléssel kapcsolatos fogalmakat.
--	---

10. évfolyam

A kommunikáció – magyar tanterv a 10. évfolyamon már alapvetően a pályorientációra, a mindennapi életben való eligazodásra készít fel, a kulcskompetenciák fejlesztését is ennek rendeli alá. Továbbra is szerepe van az alapvető kulcskompetenciák fejlesztésében is. A Nat-ban megfogalmazott nevelési célok közül elsőrendű a szerepe a felelősségvállalásnak, a demokrácia iránti elkötelezettségnek, a tudatos állampolgári létnek, a pályorientációnak. A tanulókat fel kell készíteni a vizsgaszituációkra, a pályaválasztásra, az önálló, tudatos kommunikációra, a kulturált nyelvhasználatra, a mindennapi életben gyakran felmerülő szövegtípusok megértésére.

A 10. évfolyamon heti egy óra áll rendelkezésre **a kerettanterv szerint, a helyi programterv ezt bővíti heti egy órával**, a kerettanterv az éves órakeret 90%-át, azaz 32 órát határoz meg. **A plusz órákat gyakorlásra fordítjuk, hiszen a témakörök mindegyike elméleti és gyakorlati tudást is igényel, továbbá egy plusz témakört emelünk be a programtervbe: a tizedik évfolyamon bemenő kompetenciamérést, kimenő kompetenciamérést íratunk. Ezek az országos kompetenciamérésre való gyakorlást célozzák, a szövegértési kompetencia fejlesztését szolgálják tanítványainknál. A kompetenciaméréseket gyakorlás előzi meg, a megíratást követően közös megbeszélés, javítás segíti a szövegértés fejlesztését.** A kerettantervet megvalósító KOMA program két, egy-egy félévet átívelő, közös, az osztály számára megvalósítandó projektfeladatot ajánl: az első félévben képregényt készítenek az előző évben megírt történetből, a második félévben a munka világára készülnek fel, és életpálya-tervezéssel foglalkoznak.

A 10. évfolyam legfontosabb céljai:

- fejlődjön a tanulók tanulási technikája, alakítsanak ki pozitív viszonyt a jövőbeli tanulás különböző módozataihoz;
- értsék meg az egész életen át tartó tanulásra való képesség és motiváció fontosságát;
- kommunikációjuk során nem kortársi helyzetben kerüljék a szlenget és a vulgarizmust;
- legyenek képesek folyamatosan és meggyőzően felolvasni érvelő szövegeket;
- készüljenek fel a különböző vizsgahelyzetekre;
- legyenek képesek önálló, néma, értő olvasásra, meghatározott szempontok alapján különböző műfajú szövegek írására;
- tudjanak rövid, elmondásra vagy felolvasásra szánt és arra alkalmas, különböző műfajú szövegeket írni;

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

- legyenek képesek különböző műfajú szövegek önálló írására előre megadott szempontok önálló alkalmazásával;
- ismerjék a lényegkiemelés eszközeit;
- használják tudatosan a digitális eszközöket, legyenek tisztában a világháló használatának etikai szabályaival és az internet használatának veszélyeivel.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A sikeres kommunikáció – nyelvi és kommunikációs repertoár a gyakorlatban	Órakeret 8 óra +8 óra
Előzetes tudás	Jártasság az írásbeli és szóbeli véleményalkotásban. Tömegkommunikációs ismeretek. Tény és vélemény megkülönböztetése. Véleményformálás szóban és írásban. Az önértékelés és a társértékelés szerepének ismerete a tanulás sikerességében.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A tanulási technikák, az önértékelés és a társértékelés fejlesztése. A formális és az informális tanulási lehetőségek közötti tájékozódás. Írásbeli és szóbeli véleményformálás művészeti alkotásokról. Az udvarias társalgás gyakorlása, a vulgarizmus csökkentése, elutasítása. Az érvelési technika, a vitakészség gyakorlati fejlesztése. A tanulók és mások által írott szövegek meggyőző előadásának gyakorlása és e képesség, valamint a rögtönzés fejlesztése. Felkészítés a vizsgahelyzetekre. Az egész életen át tartó tanulásra való képesség és motiváció fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<p>A kommunikációs zavarok, konfliktusok feloldásának eljárásai. Generációs megértési nehézségek: eltérő nyelv, eltérő jelentés (pl. <i>szleng, réteg- és csoportnyelvek</i>).</p> <p>A kulturális szignálok használatának, a kommunikációs maximák érvényesülésének vizsgálata.</p> <p>Személyes erősségek és gyengeségek megfogalmazása, megerősítés és segítő bírálat a társaknak. A művészeti ágakhoz való viszony beépítése az önértékelésbe.</p> <p>Formális és informális tanulás, tehetség, kreativitás.</p> <p>A családi viszonyok és a társalgási stílus történeti változásai.</p> <p>Disputa: érvelő szövegek alkotása szóban. A disputa szabályainak megismerése, egyszerűsített játék.</p> <p>Tömegkommunikáció, televízió, internet. A média vélemény- és ízlésformáló szerepe.</p> <p>Pénz és tömegkommunikáció (pl. <i>reklám, show, klip</i>). Állásfoglalás az életstílusok, szerepminták körében, értékválasztás.</p> <p>Társalgási stílus különböző beszédpartnerek esetén. Udvarias társalgás. A vulgarizmus kerülése.</p> <p>Kulturált nyelvi megoldások kényes témák megbeszélésére. Különböző stílusrétegek műfaji sajátosságainak megfelelően írt saját és kész szövegek felolvasása, előadása, illetve rögtönzése.</p> <p>Kulturált véleményalkotás, önértékelés, egymás munkájának és teljesítményének értékelése indoklással, fejlesztési tanácsokkal.</p>		

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

Érvelő műfajok és szövegek, a meggyőzés szolgálatában. A vizsga mint a meggyőzés szintere.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Formális és informális tanulás, egész életen át tartó tanulás; disputa, érvelés, érv, cáfolat, tételmondat; vulgarizmus, előadói stílus, testbeszéd, arcjáték, hangerő, hanglejtés, értékválasztás, érvelés.
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelv és társadalom – nyelvi rétegek, stílusrétegek	Órakeret 8 óra +8 óra
Előzetes tudás	Az eddig szerzett stilisztikai ismeretek.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	A stílusrétegek megkülönböztetése. Jártasság kialakítása a szépirodalmi művek néhány stílusjegyének felismerésében. Fejlődés a társalgási stílus gyakorlásában a vulgarizmus negatív voltának tudatosítása. A szövegalkotási, felolvasási és előadási jártasság fejlesztése. Az alapvető nyelvtörténeti ismeretek felelevenítése és bővítése; a szinkron nyelvváltozatok közötti tájékozódási képesség megalapozása. A tanuló számára fontos nevek eredetének, jelentésének megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<p>A jeltermészet jelentősége a nyelvben. A jelek típusai (ikon, index, szimbólum). A nyelvtan szerepe az egyén életében, tanulásának haszna. Játék a mondatokkal, nyelvi cselekvésekkel. A szóbeliség és az írásbeliség stílusjegyei a magánéleti és a félhivatalos, publicisztikai helyzetekben.</p> <p>A tárgyalt művekről szóló rövid kritikák, blogbejegyzések koherenciájának elemzése. Ismerkedés a publicisztikai, az előadói (szónoki) és a tudományos (népszerű tudományos, ismeretterjesztő) stílus jegyeivel szövegek alapján. A különböző stílusrétegekbe tartozó szövegek felismerése.</p> <p>Nyelvtörténeti ismeretek, a magyar nyelv eredete, a szókincs történeti rétegei néhány szöveg vizsgálatával.</p> <p>Nyelvújítás, a technika és a globalizáció szerepe a nyelv változásában. Szógyűjtés a technikával, a divattal és a zenével kapcsolatban – köznyelvivé vált idegen és új szavak. Ismerkedés az utónévkönyvvel, a nevek eredetével és jelentésével.</p> <p>Nyelvváltozatok, nyelvjárások. Egy-egy a tanulók által ismert vidék nyelvjárásainak jellegzetességei. Tájszavak.</p> <p>Nyelvváltozatok, ifjúsági és diáknyelv. Szlang és argó. Szlangszótárak. A határon túli nyelvhasználat egy-két változata: kétnyelvűség, kevertnyelvűség, kettősnyelvűség.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koherencia, publicisztika, stílusárnyalat, társalgási stílus, művelt köznyelv, szlang, argó, nyelvtörténet, finnugor nyelvcsalád, nyelvváltozat, nyelvjárás, tájszó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegértés, szövegalkotás – retorikai gyakorlatok	Órakeret 8 óra +8 óra

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

Előzetes tudás	Önálló, néma, értő olvasás, meghatározott szempontrendszer alapján különböző műfajú szövegek írása, vázlatírás.
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Különböző műfajú szövegek önálló írása, előre megadott szempontrendszer önálló alkalmazása, a lényegkiemelés eszközeinek alkalmazása. Képes instrukciók szöveggé formálása, illetve szöveges információk képpé alakítása. Egyszerűbb retorikai feladatok megoldása, retorikai szövegek önálló alkalmazása. Mindennapi szövegtípusok (önéletrajz, névjegy, álláshirdetés, kérvények stb.) megértése és önálló létrehozása.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Álláshirdetések elemzése és alkotása személyes tényezők figyelembe vételével, önismeret. Lényegkiemelés különböző műfajú, családi témájú szövegekben (pl. <i>újságcikk</i> , <i>blogbejegyzés</i>). Érvelő szövegek vizsgálata és alkotása. Képes instrukciók szöveggé formálása v. szöveges instrukciók alapján egyszerű képek alkotása (összeszerelés, folyamatábra stb.). Írásbeli ítéletalkotás, kritika, értékelő szöveg írása. Nézőpontváltás a szövegben. Egyedi névjegy tervezése, megalkotása. Retorikai feladat, ünnepi beszéd alkotása (pl. <i>ballagásra</i> , <i>születésnapra</i> , <i>esküvőre</i> , <i>eljegyzésre</i> , <i>keresztelőre</i>). A retorika nyelven kívüli eszközei. Retorikai feladat, beszéd alkotása tetszőleges témában. Érvelő szövegek olvasása és alkotása. Vers- vagy prózairás sablon segítségével. Alapvető stilisztikai ismeretek rendszerezése, gyakorlati alkalmazása szövegalkotás során.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Lényegkiemelés, érvelés, ítéletalkotás, kritika, nézőpontváltás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalom – művészetek – média Műalkotások befogadása	Órakeret 8 óra +8 óra
Előzetes tudás	Műnemek és a hozzájuk kapcsolódó legfontosabb műfajok ismerete, szempontok szerinti véleményalkotás irodalmi művekről.	
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Irodalmi művekről, filmekről való véleményalkotás önálló kifejtése. Művészeti irányzatok közötti különbségek felismerése. Műalkotások megértésével, értelmezésével, befogadásával kapcsolatos legfontosabb ismeretek elsajátítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<i>Irodalom:</i>		

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

Különböző műnemű és műfajú irodalmi művekről közös beszélgetés és elemzés tematikus bontásban.

(Javasolt szerzők: *Ady Endre, József Attila, Áprily Lajos, Kányádi Sándor, Dsida Jenő, Tamási Áron, Márai Sándor, Szilágyi Domokos, Esterházy Péter, Kovács András Ferenc* műveiből részletek, *Katona József, W. Shakespeare, E. Ionesco* drámáiból részletek.)

Önéletrajz, életrajz, útirajz az irodalomban.

A krimi, sci-fi, kalandregény jellemzői, témái.

Képzések, hangköltemények.

Művészet/média:

Legfontosabb avantgárd irányzatok jellemzői (pl. *expresszionizmus, futurizmus, dadaizmus, szürrealizmus, kubizmus, konstruktivizmus*).

Művészeti ágak, műfajok, kifejezőeszközök, üzenet, hangulat.

Műalkotás és műkedvelés, hobbi, giccs.

Művészfilm és közönségfilm. Műalkotások (vers, zene, film, tánc stb.) befogadása és kommentálása, a befogadó szerepe a művek értelmezésekor.

**Kulcsfogalmak/
fogalmak**

Avantgárd irányzatok, műkedvelés, hobbi, giccs, befogadó, műértelmezés.

**A fejlesztés várt
eredményei a 10.
évfolyam végén**

Fejlődnek a tanulók tanulási technikái, a tanulók felismerik az egész életen át tartó tanulás szükségességét.
Ismerik a hétköznapi életben használatos dokumentumok típusait, azok kitöltésének módját, eligazodnak a hivatalos ügyekben használatos formanyomtatványok között, kitöltésükben alapszintű jártasságot szereznek.
Többségük legalább nem kortársi beszédhelyzetben kerüli a szlenget és a vulgárizmust.
A tanulók képesek folyamatosan és meggyőzően felolvasni érvelő szövegeket. Felkészültek a vizsgahelyzetek kommunikációs szempontú kezelésére.
Rendelkeznek alapvető nyelvtörténeti ismeretekkel, tudják, hogy egy időben is többféle nyelvváltozat létezik.
Képesek önálló, néma, értő olvasásra, meghatározott szempontrendszer alapján különböző műfajú szövegek írására, vázlatírásra.
Tudnak rövid, elmondásra vagy felolvasásra szánt és arra alkalmas szövegeket írni.
Képesek különböző műfajú szövegek írására, előre megadott szempontrendszer alkalmazásával, ismerik a lényegkiemelés eszközeit.
Képesek a retorika alapvető eszközeit alkalmazni érvelő szövegek szóbeli előadásakor.
Tisztában vannak a média vélemény- és ízlésformáló szerepével, felismerik a manipuláció eszközeit.
Kulturáltabban mondanak véleményt a műalkotásokról nemtetszés esetén is, képesek véleményüket egy-két érvelő alátámasztani.
Felismerik a művészeti irányzatok közötti különbségeket. Felismerik a képszerűség néhány stílusesezközét és a szépirodalmi stílus néhány

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

jellegzetességét szépirodalmi művekben.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A sikeres kommunikáció – nyelvi és kommunikációs repertoár a gyakorlatban	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás		
A komplex műveltség-területhez kapcsolható fejlesztési feladatok	Szövegértési kompetencia fejlesztése: bemenő, kimenő, országos kompetenciamérés	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	szövegértés gyakorlása, tesztek kitöltése, megbeszélése, javítása	

11. évfolyam

A kommunikáció – magyar tanterv a 11. évfolyamon a kerettanterv szerint nem ad óraszámot, intézményi programtervünkben heti két órát szánunk ezzel a tantárgyegyüttessel való foglalkozásra. A programterv tananyagtartalmait a pályaelemzésre, a mindennapi életben való eligazodásra készítik fel, a kulcskompetenciák fejlesztését is ennek rendeli alá. Továbbra is szerepe van az alapvető kulcskompetenciák fejlesztésében is. A tanulókat fel kell készíteni a vizsgaszituációkra, a pályaválasztásra, az önálló, tudatos kommunikációra, a kulturált nyelvhasználatra, a mindennapi életben gyakran felmerülő szövegtípusok megértésére, megalkotására, a vélemény közlésére, érvekkel való alátámasztására. A szakképző évfolyamokat követően érettségire felkészítő évfolyamokon való továbbtanulásra is készítjük diákjainkat.

A 11. évfolyamon a kerettanterv 0 órát határoz meg. A helyi tanterv heti 2 órát, évi 64 órát engedélyez. A 64 óra tematikus egységekre bontva:

1. Bevezetés 1 óra

2. Gyakorlati szövegalkotás 32 óra=13 új anyag + 13 gyakorlás + 6 óra számonkérés

Önéletrajz

Motivációs levél

Felszólalás

Hozzászólás

Panaszos levél

Kérvény, hivatalos levél

Meghatalmazás

Nyomtatványok kitöltése: postai, számlák, digitális űrlapok kitöltése

Szerződéstípusok: adásvételi, munkaszerződés

Álláshirdetés

Állásinterjú

Névjegy

Önmenedzselés: hirdetések készítése

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

3. Érvelő szövegek alkotására a mindennapi életet érintő témakörökben 18 óra= 9 szóbeli vitaóra + 9 érvelés megalkotására szánt írásbeli munkán alapuló óra

Lehetséges témakörök:

- Pénz szerepe
- Értékrend, boldogság
- Sikerek, kudarcok
- Hatalom
- Politika
- Párválasztás, család
- Másság, tolerancia, előítélet
- Lázadás és szabálykövetés
- Életpályatervezés

Ezekon kívül bármilyen közérdekű vagy közéleti, a diákok számára valamilyen okból releváns téma beemelhető a tanmenetbe.

4. Ismétlés: irodalmi, nyelvészeti ismeretek rendszerezése, ismétlése – 12 óra

Nyelvtani rendszerezés 7 óra

- hangtörvények
- szóelemek
- szófajok
- szószerkezetek
- egyszerű mondat
- összetett mondat
- helyesírás

Irodalmi rendszerezés 5 óra

- műnemek
- műfajok
- rím
- ritmus
- verselemzés szempontjai
- novellaelemzés szempontjai

5. Lezárás 1 óra

Az értékelés általános elvei a következők:

Évközi értékelés, számonkérési formák:

Alapelvünk, hogy a tanuló tanulmányi előmenetelét, készségi szintjét folyamatosan értékeljük. Havonta törekszünk egy jegyet adni, de félévente minimum 3 jegyet adunk a tanulóknak, melyek a következők szerint kerülnek megállapításra és beszámításra:

A jegyek súlyát a Kréta-rendszer különböző színekkel jelöli, különböző súllyal számítja és ez alapján számolja a tanuló tanulmányi átlagát.

- Szóbeli felelet értékelése (törekszünk egy feleletet hallgatni diákjainktól félévente)

**Zalaegerszegi SZC Keszthelyi Asbóth Sándor Szakgimnáziuma,
Szakközépiskolája és Kollégiuma**

8360 Keszthely, Gagarin u. 2-4., OM azonosító: 203067 Intézménykód: 202108

Telefon: 83/311-596, 510-607, fax: 83/312-084

E-mail: suli@asboth.sulinet.hu Internet: www.asbothkeszthely.hu

- Írásbeli munkák értékelése:
Témazáró dolgozat 200%-os súllyal, dolgozat 100%-os súllyal, röpdolgozat 50%-os súllyal; az elégséges szint 40%-tól adható. A magasabb érdemjegyek százalékhatárai:

85-100% 5 jeles

70-84% 4 jó

55-69% 3 közepes

40-54% 2 elégséges

0-39% 1 elégtelen

- Kisjegyek, órai és füzetre adott jegyek a szaktanár döntése alapján adhatók.

Félévi és év végi jegyek megállapítása:

A Kréta-rendszer alapján a szaktanár a félévben / év során szerzett érdemjegyeket átlagolja, a belső vizsgarendszer vizsgái 50%-ban befolyásolják a félévi/ év végi érdemjegyeket, de ezek a Krétában csak szöveges értékelésként jelennek meg, itt a szaktanár számít súlyozott átlagot, majd az alábbiak szerint jár el:

0,5 tized alatt a rosszabb jegyet, 0,7 fölött a jobbat kapja a tanuló. 0,5 és 0,7 között a tanár maga dönti el, hogy melyik jegyet adja, kivéve abban az esetben, ha a tanuló a második félév során csak elégtelen osztályzatokat szerzett, ekkor az év végi érdemjegy számítása eltér a fentiektől: az elégséges érdemjegy 2,0 éves átlagtól adható meg.

SNI-s tanulóink megsegítése érdekében minden kedvezményt biztosítunk, amely a szakértői vélemény alapján benyújtott kérvényre született igazgatói határozatban szerepel. Az érettségiző osztályokban minden tanulót a vizsgakövetelményekhez igazodva készítünk föl.

Intézményi belső vizsgáinkon és a javítóvizsgán ugyanezek a feltételek érvényesek.